

Kommentarer til Nasjonal Statistikkplan høringsutkast:

Formål og rammer,(pkt. 1-2):

Systematisk datasamling tjener til å gi kunnskap om nasjonale og lokale forhold som ulike grupper i samfunnet har interesse for. Statistikkens numeriske verdier bør være sammenlignbare over lang tid og ikke bare gi grunnlag for vurdering av korrelasjon mellom ulike variable , men også for klarlegging av kausalitet.

I mange sammenhenger, som for eksempel utdanning og bomiljø, vil kvalitet være vel så interessant som kvantitet., men definisjon av måleenheter kan være problematisk.

Planutkastets emnekapitler overlater fornuftig nok utforming av detaljene til de gjennomføringsansvarlige ,, men de generelle prinsippene og forventningene til ny innsikt på hvert felt kan allikevel formuleres klarere.

Et aktuelt eksempel på data som kan bli etterspurt i framtiden er om bruk av hjemmekontor og endret valg av transportmiddel ut fra beredskapstiltakene under Coronaepidemien vil påvirke byvekst og kollektivtransport og om effektene er sterkt ulike i ulike befolkningsgrupper.

Statistikkområder, (del 5):

5.1. arbeid og lønn; her bør det i tillegg spesifiseres at data bør skille mellom fast ansettelse og andre former for tilknytning.

Under 5.5. elektrisk energi, bør bruksdata omfatte informasjon om hvor godt energikvaliteten utnyttes, ikke bare som nå skille mellom ulike industriformål og alminnelig forbruk,, men søke å gi mål på bruken av hver energibærer i kategorier som informasjonsbehandling,elektrokkjemiske prosesser, mekanisk energi og oppvarming ved høy og lav temperatur.(Jfr. Studier av exergi utført ved SINTEF og av professor K.E. Eriksson ved CTH gøteborg.)

Under boligforhold 5.14. s,16, bør boligenes avstand til nærmeste turvei og friområder med mulighet for lek og idrett registreres (Dette på bakgrunn av intensjonene om å kartlegge livskvalitet 5.15 på side 43)

tilgang til- og bruk av IT tjenester 5.6. side .20 bør differensieres ihht hovedtyper av bruk som f.x., kommunikasjon, netthandel og underholdning

I innledningen Under 5.7. helse, side 201 bør man be om tallfesting av beløp nyttet til forebyggende v/s kurativ innsats for helsetilstanden.

5,8 side 24 omhandler bla kartlegging av samfunnets økonomiske ulikhet. I denne sammenhengen er det viktig at skattesatser og overføringer som skjer via statlige og kommunale organer tas med ved beregningen av den faktiske norske Gini koeffisienten

5.9 omtaler friluftsliv og idrett; tidsregnskapet vil gi mål på bruken, men avstand og reisetid er viktige elementer for tilgangsmuligheter og bør også registreres.

Under 5.11 satelittregnskap på side 33, omtales arbeid i frivillige organisasjoner, På samme måte som for husarbeid bør man lage et estimat for verdiskapning dersom det hele skulle vært betalt på vanlig måte. (Musikkorps, loppemarkeder ,barnefotball, bymisjonens matservering , fjellredningsberedskap og all annen frivillig og ubetalt samfunnsnyttig virksomhet bør likebehandles).

Skogsbruk side 30 (pkt 5.10) har en lang tradisjon for registrering av hugst og veibygging, men tall for særlig artsrik og villmarkspreget skog mangler og bør etterspørres..

For hagebruk side 29-31 vil estimerer av husholdningenes faktisk nyttede matproduksjon fra privat have gi et mål på betydningen for landets ernæringsberedskap

5.12.Klimaindikatorene bør ikke bare omfatte utslipp , men utvides til å omfatte karbonlagring. Her bør ikke bare injisert CO2 omfattes, men også lagring i form av karbon bundet i bygningstreverk natur-relaterte karbonlagerendringer (myrland, stående skog mm) bør om mulig estimeres

5.12 side 30 Via geografiske informasjonssystemer kan Arealregnskapet med fordel brukes for byer til å registrere avstand fra bolig til friområder av ulik omfang og kvalitet

I miljøkapitlet på side 36 behandles avfall. Minimering av matavfall bruken av ,panteordninger, gjenbruk og resirkulering er vel så viktige komponenter av situasjonsbeskrivelsen som volumene som renovasjonsetatene behandler (,Salgsstatistikk fra loppemarkeder og spesialbutikker av typen Fretex. vil gi økonomisk mål på organisert gjenbruk).

5. 14 Konsumprisberegning ut fra faktisk forbruksadferd har lang tradisjon, men den «Purchase parity» beregningen som nevnes vil være vel så interessant for vurdering av levekårsutviklingen dersom den beregnes med utgangspunkt i barne- og forbuksdeptets standard minimumsbudjett.

5.16 Transportstatistikk (omtalt på side 25) kan med fordel utvides til ikke bare å omfatte grove kvantitative mål av typen pkm og tkm, For persontransport kan man med fordel kombinere tidsmåling og distanse for byområder til en middelverdi for individuelle reiserl fra periferi til sentrum målt i minutter pr km fordelt på transportmiddel (slik som TØI i sin tid utarbeidet.)

5.17 Kvalitet i utdanning er mer krevende og kostbart å måle ,enn bare å telle opp antall eksamener på ulikt nivå , men klart mer informativt,(For grunnlagsdata for universiteter på side 48 er det verd å merke seg at universitetskansler embetet i Sverige har metoder som gir betydelig mer nyansert vurdering enn NOKUT.)